

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE

Ändring av landskapslagen om besiktning och registrering av fordon

1994-95

nr 13

FR nr 25

LM nr 87

HM nr 146

1992-93

SAMMANFATTNING

Landskapsstyrelsens framställning

Landskapsstyrelsen föreslår att registreringskyldighet för mopeder införs. I fråga om bestämmelserna om kopplingsbesiktning föreslås en anpassning till EG:s bestämmelser. Ytterligare föreslår landskapsstyrelsen att uppgiften att bevilja tillstånd till användning av provnummerskyltar överförs från polisen till motorfordonsbyrån.

Motionärernas förslag

I itm Liljehages lagmotion nr 87/1994-95 föreslås ett tillägg till landskapslagen om besiktning och registrering av fordon som innebär att ett intygsförfarande skulle införas som grund för besiktning av fordon som enskild person tillverkat eller ombyggt för eget bruk. Motionärerna avser att uppgiften att utfärda intyg skulle handhas av en lokal organisation.

I itm Liljehages m. fl. hemställningsmotion nr 146/1992-93 föreslås att landskapsstyrelsen vidtar åtgärder för att särskilda åländska registreringsskyltar skall börja användas också för motorcykel, släpvagn och traktor.

Utskottets förslag

Utskottet föreslår att lagförslaget i framställningen godkänns utan ändringar. Utskottet föreslår dessutom en kläm som efterlyser ett besiktningsförfarande för mopeder.

Utskottet föreslår vidare att de båda motionerna förkastas.

UTSKOTTETS SYNPUNKTER

Landskapsstyrelsens framställning nr 25/1994-95

I landskapet finns för närvarande ca 900 mopeder. Erfarenheten visar att mopedförare ofta är inblandade i trafikolyckor. Under åren 1993 och 1994 inrapporterades totalt 43 mopedolyckor i landskapet, varav mopedföraren var den vållande parten i 37 av dessa. I närmare hälften av fallen inträffade personskador. Också dödsolyckor har förekommit.

Många mopedägare trimmar sina mopeder så att de kan framföras med betydligt högre

hastighet än vad de är konstruerade och avsedda för. Vid kontroller har det uppdagats att närmare 40 procent av mopederna har varit trimmade. Trimmade mopeder framförda av unga, oerfarna förare innebär betydande olycksrisker.

Mot den nämnda bakgrunden och med de motiv landskapsstyrelsen ytterligare anför i framställningens motivering tillstyrker utskottet den föreslagna registreringskyldigheten för mopeder.

Fordonsregistreringen och hithörande uppgifter handhas av motorfordonsbyrån. Utskottet anser därför att förslaget i 35 § att motorfordonsbyrån, inte polisen, skall bevilja tillstånd för användning av provnummerskyltar är ändamålsenligt. Utskottet utgår samtidigt från att servicen till allmänheten i glesbygden inte försämras genom förslaget utan att polisens lokalkanslier, på det sätt framställningen anger, kommer att bistå motorfordonsbyrån med tjänstehjälp.

Utskottet har konstaterat att mopeder enligt gällande bestämmelser inte är underkastade registrerings- och kontrollbesiktning. Med hänvisning till vad som anförts ovan anser utskottet att en utökad teknisk kontroll av dessa fordons skick vore önskvärd. En sådan kontroll skulle förmodligen minska benägenheten att trimma mopeder och också i övrigt bidra till att hålla dem i ett sådant tekniskt skick som trafiksäkerheten kräver. Enligt utskottets åsikt borde landskapsstyrelsen därför överväga möjligheten att, exempelvis vid ägarbyte och med vissa regelbundna mellanrum, införa någon form av besiktning av mopeder. Enligt utskottets bedömning bör kontrollen kunna vara relativt enkel. För att underlätta förfarandet i glesbygden borde kontrollen enligt utskottet kunna ordnas lokalt. Utskottet har beträffande behovet av teknisk kontroll av mopeder fogat ett klämförslag till betänkandet. Förslaget innefattar också en utökad kontrollskyldighet beträffande motorcyklar. Eftersom registreringsplikten för mopeder vidtar den 1 april 1996, vore det önskvärt att de i klämman efterlysta åtgärderna kunde träda i kraft samtidigt.

Lagmotionen nr 87/1994-95

Motionären föreslår lagstiftning som möjliggör att en lokal organisation skulle kunna utföra en form av förbesiktningar av motorfordon som ombyggs av privatpersoner. Genom förslaget önskar motionären främja förutsättningarna för den hobbyverksamhet som amatörbyggande av fordon utgör.

Lagtinget har under innevarande mandatperiod förkastat två hemställningsmotioner av ltm Liljehage m.fl. i samma ämne (Leu bet.nr 8/1991-92 och Nu bet. nr 10/1993-94). Dessa motioner har primärt varit inriktade på beskattningen av amatörbyggda fordon men i utskottsbetänkandena har även trafiksäkerhetsaspekter anförts som motiv för förkastande.

Utskottet konstaterar att bestämmelser om motorfordons konstruktion, utrustning, skick, användning och belastning ingår i en landskapsförordning (104/93). Förordningen är en blankettförordning som anger att rikets förordning om fordons konstruktion och utrustning (FFS 1256/92) tillämpas också i landskapet. Förordningen ger landskapsstyrelsen möjligheter att i vissa fall bevilja dispens från de detaljerade bestämmelserna om fordons konstruktion och utrustning. Dyliga dispenser har enligt vad utskottet erfarit även beviljats i vissa fall. Vissa fordonsbyggen har också utförts utan att dispens erfordrats.

Kontrollen av motorfordon bedrivs för närvarande som myndighetsutövning. Utskottet anser inte motionärens förslag om att någon lokal organisation skulle kunna utfärda intyg över fordons tekniska tillförlitlighet och lämplighet vara ändamålsenligt. Det besiktning- och dispensförfarande som lagstiftningen ger utrymme för bör anses tillräckligt för de relativt få fall av amatörbyggen som kan komma i fråga. Utskottet föreslår därför att det i lagmotionen ingående lagförslaget förkastas.

Hemställningsmotion nr 146/1992-93

Enligt 31 § 4 mom. landskapslagen om besiktning och registrering av fordon beslutar landskapsstyrelsen om registreringsskyltarnas mått och utseende och ombesörjer även tillverkningen av dem. Sedan några år tillbaka används enligt landskapsstyrelsens beslut vid nyregistrering av personbilar och lastbilar en registreringsskylt på vilken bl.a. ingår landskapets vapen och flagga samt beteckningen "Åland". Landskapsstyrelsens beslut om den nya typen av registreringsskyltar omfattade däremot inte registreringsskyltarna för motorcyklar, traktorer och släpvagnar.

Antalet motorcyklar, traktorer och släpvagnar som årligen registreras är lågt. Behovet av särskilda registreringsskyltar för dessa fordonstyper har därför varit litet.

Enligt landskapsstyrelsens framställning nr 25/1994-95, som behandlas i detta betänkande, föreslås registreringsskyldighet också för mopeder. Förslaget innebär att beslut måste fattas om mått och utseende för skyltar för dessa fordon. Vid övergång till obligatorisk registrering av mopeder uppkommer ett omedelbart behov av ca 900 skyltar. Enligt vad utskottet erfarit är frågan om mopedskyltarnas mått och utseende under beredning, varvid landskapsstyrelsen samtidigt kommer att ta ställning till behovet av en ny utformning av registreringsskyltarna för motorcyklar, traktorer och släpvagnar.

Eftersom frågan redan är anhängig i landskapsstyrelsen, föreslår utskottet att motionärernas förslag förkastas.

ÄRENDETS BEHANDLING

Lagtinget har den 29 mars 1995 inbegärt lagutskottets yttrande över framställningen. Lagmotionen nr 87/1994-95 remitterades till utskottet den 13 april 1995 medan hemställningsmotion nr 146/1992-93 remitterades till utskottet den 31 mars 1993. Utskottet har med stöd av 23 § 2 mom. beslutat handlägga samtliga tre initiativ i ett sammanhang.

Utskottet har i ärendet hört byråchefen Pia Rothberg-Olofsson och skaderegleraren, tillika medlemmen av landskapets haverikommission Harry Karlsson.

I ärendets avgörande behandling deltog ordföranden Sune Eriksson, vice ordföranden Sundback, ledamöterna Christer Jansson (delvis), Gunnar Jansson (delvis) och Sirén samt ersättarna Salmén och Sjöstrand (vardera delvis).

UTSKOTTETS FÖRSLAG

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att Lagtinget måtte anta det i framställningen nr 25/1994-95 ingående lagförslaget utan ändringar,

att Lagtinget måtte förkasta det i lagmotion nr 87/1994-95 ingående lagförslaget samt

att Lagtinget måtte förkasta hemställningsmotion nr 146/1992-93.

Utskottet föreslår vidare

att Lagtinget hos landskapsstyrelsen hemställer om åtgärder för att, om möjligt före den 1 april 1996, införa bestämmelser om återkommande teknisk kontroll av mopeder och motorcyklar.

Mariehamn den 18 april 1995

Ordförande

Sune Eriksson

Sekreterare

Lars Ingmar Johansson